చిన్నకథ

వానతెచ్చిన రాత్రి

శ్రీబి. కళి

ఆకాశంజల్లిడినుండి అమృతంలాగా కురుస్తున్నది వాన. అమృతం అధరాలకు తాకితే కలిగే ఆనందంలాగ, చల్లగా శరీరాన్ని దాటి ఎముకలు కొరుకుతుంది చలి.

చీకటిమాటులో నీరు నిలబడినట్టు వాన కనబడటంలేదు శబ్దం మాత్రం వినబడుతున్నది

వానలో తడుస్తూ శంకరదాసులు కాటి గుడిదగ్గిరకి వచ్చేసాడుగోవిందు. అప్పుడప్పుడూ వస్తున్న మెరుపులు చీకటిని చీల్చి, గుడిని వెలికి తెస్తున్నాయి.

గుడిమెట్లనిండా నాచు. మూలలు చిరిగిపోయి గోడలనిండా పగుళ్ళు. పగుళ్ళలో చిన్నచిన్న చెట్లుకూడా పెరిగాయి.

పొయంకాలం వీచిన చల్లనిగాలీ, ముసురుకున్న మేఘాలూ అతనికి కాళ్ళకలిగించాయి. మూడు సంవత్సరాలక్రితం విడిచిన పూరు చూడాలని తిరిగి బయలు దేరాడు. పొయంకాలం పడమటి నిక్కలో శాంతి, చీకటి కాటుకలో కరిగి, అరిగిపోతుంది. బయలుదేరి వూరుపొలిమేర దాటేసరికి వానవచ్చి, తీవ్రతని పేడుతుంది.

గుడిపైకి కళ్ళి గోడకి ఆనుకున్నాడు గోవిందు. చల్లగా నున్నగా తగిలింది గోడమీద అల్లుకున్న పచ్చగా. అతని గుండె చిమ్ముకున్నది.

మూడు సంవత్సరాల తరవాత దూరాన్ని విడిచి, తన్నిహితంగావచ్చి, తను పెరిగినవూరు దర్శించి పోతాడంటే చీకటి పడిపోయింది. తడుస్తూ కళ్ళి ఏచుట్టాలింటిదగ్గిర ఆగుతాడు? అతనికి బంధువులుకూడా లేరు. ఆ వూళ్లో పెరిగి, ఆవూరువిడిచి కలాలు జోటికి రెక్కలు మొలిచిన పక్షుల్లాగ యెగిరిపోయారు.

చిన్నప్పుడు సుబ్బారావూ, తనూ తిరిగినగుడి యిది.

గుడిమెట్ల నిండుగా "శా" అనేశాడు గోవిందు చెట్టు కొమ్మలమీద నిండుగా "శా" అని ప్రతిధ్వనించాడు సుబ్బారావు అప్పుడు సుబ్బారావు ఖైదులోవున్నాడు. ఈవూరికి చాలా దూరమై పోయాడు ఎక్కడో ఖైదులో చీకటి మయ్యారంలో ఎంత బాధ?

తూరుపువాన జల్లుజల్లుగావస్తుంది. దూరంగా శబ్దాల్లో మెరుపుమెరిసి పట్టిన ఉరిమింది గుడిలో పెద్దగాడేదో కూలిపోయింది. గోవిందు కిలిక్కుడ్డాడు ఆ రాడుపడ్డశబ్దం వచ్చిన శబ్దాన్ని పెనవేసుకొని మరొకటి "అమ్మా!" అని అరిచింది.

గోవిందు మెట్లు త్వరగా దిగిపోయి వారి అక్కడే కూలిపోయాడు. కళ్లు గట్టిగా మూసుకుని కూలబడ్డాడు.

కిధిలావస్థలో, పాలీడు పరదా వెనక బాధపడుతున్న కేవుడూ, కత్తులదూస్తున్నట్టు వచ్చే మెరుపులు, మెరుపురాగానే పారిపోతున్న చీకట్లూ, ఆ కంఠం గోవిందుని మరీ భయంలో ముంచుతున్నాయి.

ఎంతో అందంగా, తళతళా మెరుస్తుండేగుడి కోటి కిధిలమైపోయింది. సుబ్బారావు చెట్టుకొమ్మ దిగి పడుతుపుచ్చుకోగానే శాంత వచ్చేది.

"శాంతా!"

"ఎందుకు? పప్పు పట్టుకురా! నేను పొట్టు పట్టుకొస్తాను. ఇద్దరం కలిపి వుడుకుతున్న, పంచుకు తింటాం. తెస్తావా?"

"నేను లేలేను."

"ఎందుకని?"

"అమ్మ కొట్టదూ?"

"కొడితే?"

"తగలదూ?"

"తగిలితే?"

"ఏడుస్తానుగా!"

ఒట్టి పిరికిదాడని పెక్కిరించి వెళ్లిపోయేది గట్టిగా నవ్వేసేవూళ్ల ఏకళేని, గోవిందు చెయ్యిపట్టుకొని గుడిలోకి లాక్కుపోయేది.

"అసు"అనేది జులుం చేస్తున్నట్టు.

"యేంటని?" అనేశాడు అమాయకంగా గోవిందు

"పట్టి అమాయకుడివి" మెటికలు విరిచేది.

"నన్నే కుడతుంటావ్?"

"నేను చెప్పినట్టల్లా వింటావా?"

"ఊఁ!"

"పోతే పొ కాలుకు మొక్కెయ్యి."

శాంతం గట్టిగా నవ్వేసేది. నవ్వు గోవిందుకి సమాధానంరాలేదు. ఆతనికి భయుకనిపించి. దొంగలో, భూతాలో అతని దోవకి అందటం లేదు.

అర్ధరాత్రి వానలో, పాడు పడ్డ దేవాలయంలో ఒక్కడూ. ఎంత భయం?

"శాంతక్కడినే అనుకున్నాను. దేవుడిలాగ కాపాడావు. నన్ను రాళ్ళనుండి పైకెలాగి రక్షించు తండ్రీ; నీకు ఆడజన్మంతం కృతజ్ఞుణ్ణి" అని మూలుగుతూ మాట్లాడుతున్నాడు లోన.

గోవిందు "నీ పేరేమిటి" అని అడిగాడు.

"సుబ్బారావు"

గోవిందు సుదీర్ఘమాళ్ళాలలో మునిగిపోయాడు. అయినా అతనికి నమ్మకం చిక్కుతుంటేలేదు. "ఎందుకొచ్చావు?" అని అడిగాడు.

"ఈవూళ్ళో పుట్టివెడిగి, ప్రేమించి వూరికి దూరమైపోయాను. ఈగుళ్లో ఆడాను. మళ్లా చూసి వెళ్ళిపోదామని వచ్చాను. ఇలాగ చిక్కుపడి పోయాను."

మాటలు వినబడుతున్న వైపుకు వెళ్ళి సుబ్బారావు సహకరించాడం చాపిన చేతులు అందుకున్నాడు. మూడు సంవత్సరాలక్రితం తెగిపోయిన రక్తసంబంధం తిరిగి కలిసింది అప్పుడు విడిపోయిన ఆత్మీయత తిరిగి అతుక్కుంది. గోవిందు హృదయం ద్రవించి ధారపోసి పోయి క్షణకాలం క్రూరుడుపడిపోయాడు.

గోవిందు అతని వళ్లంతా తడుమూతూ "సుబ్బీ!" అని గట్టిగా కేకవేశాడు.

"ఎందు కేడుస్తావు?" అన్నాడు సుబ్బారావు. ఆ కంఠంలో కరుణ కూడుకుపోయింది.

"నేను గోవిందును."

సుబ్బారావుకి బాధా, భయమూ, ఆపేదనా అన్నీ ఒక్కసారే వినటంలో చల్లారిపోయాయి.

సుబ్బారావు ఏడుస్తున్నాడు. ఆ యేడుపులో, ఆ నిశ్శబ్దంలో గతమంతా కరిగి ప్రవహిస్తుంది.

మూసుకున్న విషాదంలో చలి తడిసిన వస్త్రాలతోటి అంటుకుంటుంది శరీరానికి. మబ్బులు గాలికి చెదిరిపోతున్నకొద్దీ శుక్లపక్షం శాంతి పుంజాలు వెదజల్లుతుంది.

వానమాత్రం తగ్గలేదు.

గుడిపైని కురుస్తున్న వాన చిన్న చిన్న మెక్కలుదాటి, నాచుమీద హృదయగత గీతాల్లాగ జారుతుంది చల్లగా. పలచని మేఘంలాగ, సముద్రంలో సాయం సమయంలో లేచిన అవిరిలాగ చీకటి పలచగా ప్రవహిస్తుంది.

కష్టంమీద రాడు తొలగించి, సరిగ్గా కూర్చోబెట్టాడు గోవిందు. సుబ్బారావు చేతులంతా గోవిందు మెడ కౌగలించుకునే వున్నాయి అతనికి దుఃఖం ఆగటంలేదు.

"ఏర్పాటు అగ్గిపెట్టి వుందా?"

"ఉన్నాయి" అన్నాడు గోవిందు.

"ఉహూఁ!"అన్నాడు యేడుపు ఆపుకుంటూ

చొక్కాతీసి కాలుకి కట్టుకట్టాడు గోవిందు. ఉత్తరాన్ని మెరుపు మెరిసింది గుడి వెనకనుండి శాంతి ప్రవహించింది కర్భగుడిలోకి. రక్తం గడ్డకట్టేసింది.

"ఈ రాత్రి మరుచిది కాదు గోవిందూ! [illegible] వానకన్నీ, నిన్నటికి మాటంగట్టి, నాకీరాత్రి నిలాగ తగలేసింది. వానరాకపోతే బాగుండేదాను. నిన్నసే వచ్చింది. పాడుకల. శాంత నూతిలో పడిపోయింది. అనవసరంగా పరలపట్టుకుని చూస్తున్నానంటు. శాంతమీద మనసుపోయింది. వానకూడా వచ్చింది కాపలావాడికి నమ్మకం కలిగించాను. డబ్బుదోచుకు వస్తానని చెప్పాను శాంతా, నేనూ పారిపోవాలని కలలుకన్నాను"

సుబ్బారావు ఆగిపోయాడు ఇంతి పూర్వం రెండుసార్లు కాపలావాళ్ల అనుమతితో వెళ్ళి రాత్రికి బోలెడు ధనం తెచ్చి వాళ్ళ మొహాన్ని కొట్టాడు అయినా శాంతని చూసే భాగ్యం లభించలేదు వాడికి.

"నీ కేంలాభం?" అన్నాడు గోవిందు కాలు సాగదీస్తూను.

"లాభమేమిటి? ఇంత విశాలమైన ప్రపంచంలో బ్రతికి ఆ చీటి గుయ్యారంలో ఎలాగ బ్రతకగలం? నేను చూపు కందినంతమేర ఒక్కసారి కన బడితే అదే పదివేలు. దానితో శాంతకూడా కళ్ళబడితే...అన్నాడు సుబ్బారావు.

సుబ్బారావుకి కాలుసలుపుతుంది. అందుకని అక్కడితో ఆగిపోయాడు

కాలగుసంవత్సరాలక్రితం ఖైదులో పెట్టబడ్డాడు సుబ్బారావు. అప్పటికే శాంతకాకి వెళ్ళయిపోయింది పెళ్ళికి ముందు శాంతని లేవదీసుకుపోతా నన్నాడు కాని వీలయ్యిందికాదు. దురదృష్టవంతుడు, రాజద్రోహిగా బంధింపబడ్డాడు.

ఖైదులోవుండగా అతనికి రెండు ఉత్తరాలు వేరాయి. వాటిలో అనేక విషయాలు వివరం చేసింది శాంత సుబ్బారావుకూ, తనమూగల సంబంధం మరకికి తెలిసి గాసురించి నిత్యం బాధిస్తున్నాడని తెలిపింది. మరొక లేఖ అతనికి శిక్ష మరింత అధికం చేసింది.

సుబ్బారావు శాంతని కలుసుకోవాలని ప్రయత్నించి రెండుసార్లు వస్తుకంగా పైదునిలిచి, శాంతని కలుసుకోలేక బాధపడి పోయాడు. ఇప్పుడు మూడవసారి వాన వచ్చింది. అతనిలో కోరికలు పురికొలిపెట్టాయి. కాలలా వాడికి నమ్మకం కలిగించి బయటపడి గుడిలోకాలు విరిగి కూలబడిపోయాడు

"శాంత ఎక్కడుంది?" అని అడిగాడు గోవిందు.

"ఈవూళ్లోనే, నువ్వు సహకరించాలి లక్కడనున్నుండెయ్యి ఆమె చేతుల్లో చస్తాను అదే నా కోరిక" అన్నాడు సుబ్బారావు

గోవిందు మాట్లాడలేదు. ఏదో ఆలోచిస్తున్నాడు

దూరంగా బూట్లు చప్పుడు వినబడింది. ఆ శబ్దం వుండేకొలదీ దగ్గిరయ్యింది.

"నువ్వు వెళ్ళిపోయి దూరంగా ఏ కిట్టు చాటునో దాగుకో!" అన్నాడు సుబ్బారావు

"మరి నువ్వు?"

"నాగోడవ నీకెందుకు నేనెలా నడిచి నేను. త్వరగా తప్పుకో" అంటేశాడు గోవిందుని.

టార్చిలైట్లు మెరుగు గుడిమెట్లమీద పడి రిఫ్లెక్టు అవుతుంది శాంతి తిన్నగా కర్భగుడిలోకి వెళ్ళింది బూట్లు మెట్లుదాటి, తరండాదాటి కర్భగుడిలో ప్రవేశించాయి.

"దొంగభడవా! పారిపోదామనుకున్నావేం?"

"లేదు కళ్ళాను ఇలాగ కూలబడిపోయాను. ఎలాగ రాగలను మరి?"

"దొంగ బాంచోత్! పారిపోయావని మరింత కఠినశిక్ష పడుతుందనుకుంటావు" అన్నాడు అధికారి

ఏదో గొణిగాడు సుబ్బారావు మళ్ళా వినకుండా అతని నడ్డిమీద తన్ని నిలబెట్టాడు. సుబ్బారావు కూలబడిపోయాడు. మళ్ళీ చేతులు వైపు వేసుకుని, కాళ్ళు నేలకి తాకుతుంటే లాక్కుపోయాడు.

కేవుని విగ్రహం వెనుకనుండి గోవిందు వచ్చి నిద్దిక్కులూ పరికించాడు. ఆ [illegible] ఆకల్లాగ చుక్కలు మెరుస్తున్నాయి. ఆ చుక్కల్లో ఒక చుక్కల్లాగ అందరుకుండా అదృశ్యంగా శాంతి తయారయ్యాం వచనికి

ఇంతా వర్షం పడుతుంది. కీచురాళ్ళు గోలచేస్తున్నాయి. ఆకాశంలో మేఘాలు అలుము కుంటున్నాయి నిశాలిలాగ.

గోవిందుకి శాంతి దగ్గరకి వెళ్లాలనిగాని, నిజంగా సుబ్బారావుకి వచ్చిన కలని [illegible] మాతో [illegible] చూడాలనిగాని, వూళ్ళో అడుగు పెట్టాలని నిలేదు జాలీ, [illegible] అతని మనసును ఎరిపాలిస్తున్నాయిస్తూను.

ఉదయంవచ్చే అరుణారుణ కిరణాలు, అపోహలు రాలేదు. ఆనన్యోన్యంగా, ఆనందంతో, హాయిగా మూడేనిశాలు పయనిస్తున్నాయి. చదువుకు స్వస్తిచెప్పి వుద్యోగంలో ప్రవేశించాను. మా దాంపత్యంలో సుశీల తల్లి కాబోతుందని, చిన్న కాపురంలో సూరికి అంతులేదు. సముద్రంలా కాపురం వుప్పొంగింది. కాని ప్రకృతానికి కొద్దిరోజులు ముందుగా సుశీల శరీరానికి నీరు చూపింది. పెద్దశాస్త్రకు చూపిస్తే, కాను పునీరన్నారు. అంతితోటి ఆగలేదు ఆయాసం మొదలయింది! నొప్పులు తోడైనాయి! భయంతోనే డాక్టర్‌కి చూపించాను. అది గుర్రపు వాతమని, చాలా ప్రమాదకరమైన జబ్బని, కాగా చివ మించినదని చెప్పాడు అది విని నిలువుగా కృంగిపోయాను. వెంటనే హాస్పిటల్‌లో చేర్చాను బబ్బు రోజు రోజుకి తీవ్రమవుతుంది. మనిషి వ్రాపిరి తీసుకోవటమే కష్టంగా వుంది. ప్రసవానికి ముందే ఆయాసం తగ్గించాలని డాక్టర్ శతధా ప్రయత్నించారు. కాని ప్రయోజనం పోయింది. కానుపు దగ్గర పడుతున్న కొద్దీ, సుశీల ముఖంలో మృత్యువు నిలువు కాడటం చేస్తుంది. ఆచూడి కాళ్లని ఆశలు అంచె, అంచెలుగా అణగారిపోతున్నాయి. ఆఖరి ప్రయత్నంగా డాక్టర్ ఒకమందురాసి త్వరగా తీసుకు రమ్మన్నారు. కాని చేతిలో చిల్లి గవ్వలేదు. అప్పటికే నా జీతంతో పాటు నా స్థితిమాచి మా పెద్దవారు దయతో చాలా డబ్బిచ్చారు. మళ్లా ఆయన్ని డబ్బు అడగలేకపోయాను. సుశీల కాపు మొదటి రోజుల్లో యిచ్చిన వుంగరం తప్ప, యింకేమీలేదు. వుంగరం అమ్మి మందు తీసుకొస్తానని సుశీలతో చెప్పలేక చెప్పాను. అందుకు ఆమె వద్దంటే అన్నది. "నేను బతిస్తానని ఆశలేదు, ఎన్ని మందులు తినేనా, ఎంత ప్రయత్నం చేసినా, మృత్యువు మీ నుంచి నన్ను తీసుకుపోయాలని గట్టి ప్రయత్నమే చేస్తున్నది. తప్పదు. కాని నేను మీగురించే విచారిస్తున్నాను. మీకు నాఅనేవారు లేరు. యింతవరకు మీకు తోడుగావున్నది నేనొక్కదాన్నే. ఇకనుంచి యీ కాస్త అండకూడా భగవంతుడు మీకు లేకుండా చేస్తున్నాడు. పక్షి కైనా చెట్టు ఆధారముంటుంది. మీకు ఏ ధారం లేక నిరాధారులవుతున్నారు. నేను కన్నుమూసిన తర్వాత ఎన్ని అవస్థలు పాలవుతారనే బాధపడుతున్నాను. ఏది ఏమైనా విచారించండి. జరిగేది ఎలాగుకూడ జరుగుతుంది. మీరు మాత్రం మనసు నిబ్బరం చేసుకుని ధైర్యంగావుండండి. వుంగరం అమ్మవద్దు. నా జ్ఞాపకచిహ్నంగా వుంచండి. ఇక నేను మిమ్మల్ని అర్థించే అంతిమ కోరిక" అన్నది బాగా ఆలోచించాను. నా భార్య నాకు దూరం కాకూడదు. నా సుశీల చనిపోటానికి వీల్లేదు ఏదయినా బ్రతికించుకోవాలని, ఆమెకిచ్చిన వాగ్దానం భంగపుచ్చి వుంగరం అమ్మి మందు తీసుకొచ్చాను అప్పటికే సుశీల ప్రసవించడం, బిడ్డ గర్భంలోనే పోవడం జరిగింది. సుశీల మృత్యువుతో భయంకరంగా అంతిమసమరం చేస్తుంది. పల్లంతాచల్లబడిపోయిఅవస్మారకంలో మునిగివుంది. దుఃఖాన్ని ఆపుకోలేక ఏడుస్తూ సుశీలా అనే పిలిచాను. కళ్లు తెరచి చూడింది ఆ కళ్లల్లో జీవళళ కరిగిపోయి, శాంతి హీనమయింది. శక్తినంతా కూడదీసి అతికష్టంతో వుంగరంఏదని అడిగింది. చూపించాను. నాచేతిని, హృదయానికి హత్తుకొని, చిరునవ్వుతో వెళ్ళిపోతున్నాను. శెలవు అని నా సుశీల శాశ్వతంగా కన్నుమూసింది. నాటి నుంచి నాజీవితం నల్లదాంధకారంలో మునిగిపోయింది. తలిదండ్రులు దూరమైనా, తోబుట్టువులు లేకపోయినా, కారుచీకటిలో శాంతి రేఖలా సుశీల అర్థాంగి కాకలిగిందని, నా ఆశలు ఆశాశపు అంచులదాకా పెంచుకున్నాను. నాపూహాలకి రూపకల్పనం చేసుకున్నాను. కానీ నా ఆశలు - కనపైనయి; కలలు [illegible] మాయాయి యిదీ జీవితం! [illegible] భార్యకు చూపిస్తా, ఇంకా రు వుంగరం కాదు. యిత్తడి వుంగరం!

(వ్యక్తి మాటలు విన్నంత సేపూ సూర్యం హృదయవేదనతో క్రుంగిపోతున్నాడు)

అందరూ: అం యిత్తడి వుంగరమా!

వ్యక్తి: అవును యిత్తడివుంగరం! ఆ వుంగరాన్ని ప్రాణతుల్యంగా మాచుకుంటున్నాను అందుకే మిమ్మల్ని యింతి ప్రాధేయపడి అర్థించాను.

సూర్యం: (ఆవేశం భరించలేక) బాబూ! తప్పుచేశాను బాబూ!

(మిగతా రేపటి సంచికలో)

ఉంగరం

(3వ పేజీ తరువాయి)

రంగా: [illegible] ఎవరైనా వించే నవ్వుకారు.

చిట్టి: కొట్టాలు [illegible] నన్ను కొట్టేవుగదూ.

సూర్యం: మాట్లాడాడం లేదు

రంగా: నోరుమూసుకోరా నరికావు గానీ. మరాడుతెలీ తన్నిస్తాడనుకోనీ, ఆమాత్రానికే బేజారుచేసుకోవాలా? నువ్వు చేసిన పని ఎదుటివాళ్ళకు ఎంతపీనం వుంటుందో తెలుసా?

సూర్యం: నీకు తెలీదు రంగారావు!

రంగా: నీకు మరా తెలుస్తలేదు యీ వూళ్ళో.

సూర్యం: నిజంగా నీకు తెలీదురా! నే చెన్ని అవస్థలు, అగచాట్లు పడుతున్నానో ఆ భగవంతునికి తెలియాలి. నా వుద్యోగంపోయి మూడేళ్ళు. కొన్ని రాంకీయ కారణాలవల్ల కక్షకొద్దీ మా పెద్దవారు వుద్యోగంనుంచి తీసేశారు. దాంతో నా పరిస్థితి తారుమారయింది. వుద్యోగంకోసం నాళ్ళుగేవట్టు ఆఫీసులు తిరిగాను. ఎక్కడా దొరకలేదు. ఇప్పుడులు పడలేక, నా భార్య మెళ్ళో గొలుసు అమ్మితే కొన్నాళ్ళు గడిచింది. అయినా పస్తులు తప్పలేదు. అప్పులు ఎక్కువైనాయి. గుడుస్తానిరితప్ప ఏపనీ చేతకాదు. చూస్తూ కూలినికి వెళ్ళలేకపోయాను. దరిద్రబాధ రోజు, రోజుకు ఎక్కువవుతుంది. సహించలేక చివరికి కూలికినికి సిద్ధపడ్డాను. ఒక స్నేహితుని సహాయంతో రంగునకి వెళ్ళాను. ఆరోజే నాకు ప్రమాదం జరిగింది పరంజాలమీద నుంచొని డాబాకిడ్డీలు కడగాల్సినపనది. అప్పుడే పెద్దకుండ నిండా బ్యాటిక్ సోడా కలిపి వుంచారు. నా లోటివాడు పైపరంజా మీద నుంచొని, నన్ను క్రిందపరంజా నుంచి తోడ్డను అంటీయ మన్నాడు. భయంతోనే అంకించాను. కాపం అతనూతూడను పట్టుకున్నాడు కాని అది జారిపోయింది ఆ జారిన కుండ నాతల మీదపడి పగిలిపోయింది. కళ్ళకా సోడాతో తడికిపోయింది.

భారత స్వాతంత్ర్య ఉద్యమ పితామహులలో ఒకడైన బిపిన్‌చంద్రపాల్ శతాబ్ద్యుత్సవం నవంబర్ 7, 8, 9 తేదీలలో కలకత్తాలో బ్రహ్మాండంగా జరిగింది.

కోటి అతని వెనుకవుపై పడుతుంటే, కాటికి తోడు చిరునవ్వులు మేళవించి ఆ వూళ్లో తిరగాలను కున్నాడు. ఆ నవ్వులు రాత్రి తురిసిన వానలో కరిగి కొండలూ, కోనలూదాటి అతనికి చాలా దూరమై పోయాయి.

అతని హృదయంలో సుబ్బారావూ శాంతా స్థాపితమైపోయారు. ఒకరంటే జాలి, మరొకరిపై అసహ్యం.

ఈవాన సుబ్బారావు మానవ హృదయంలో ఎన్ని ఆశలురేపి, ఇంత భయంకరమైన రాత్రిని ప్రసాదించి దో, అతని హృదయం మెలకలు తిరిగిస్తుందో జాళ్ళకి తెలుసు? వాళ్లడ్డి "వైద్య"గా మాత్రమే ఎరుగుతుంది మానవుడు చూడలేరు. వ్యక్తి తెచ్చే ప్రతిధ్వనులు గుర్తించలేరు.

వానా తడుస్తూ గోవిందు వెనక్కి తిరిగి, చీకటిచాటున నుంచ్చుమాత్రంగా కనబడుతున్న వూరిని మరొక్కసారి చూచి వెనక్కి నడిచాడు.

వాడు తెచ్చిన కోరికలతో ప్రవేశించి ఆ గదిలో ఆఖరి పాకలోనికి, సుబ్బారావుని స్మరించుకున్నాడు గోవిందు

అతని ఆఖరి దర్శనం ఆ వూరికి

శాంతకి కీడుమయం తెలిస్తే బాగుండేది. కాని.....

వ్యక్తి: వుంగరం గురించి వచ్చానండి!

చిట్టి: యింటిలో మమ్మల్ని [illegible] నువ్వు?

వ్యక్తి: ఎంతమాటన్నారండి!

సత్యం: వైగా మేమన్నమంటాడేం? మాటకీ యిలాచెప్పి అడగటంలో ఏదన్నా పర్యాదగా వుంటుందటయ్యా?

చిట్టి: అంతేలా? చూచిన వాళ్లు కేలావుంటుందంటే యీ వుంగరాన్ని మనం కాజేసి, యీయనికి అన్యాయం చేసినట్టుగా వుంటుంది.

వ్యక్తి: అబ్బే! అలా ఎప్పటికీ అనుకోరు.

సూర్యం: అసలేమిట్రా గొడవ, ఏం జరిగిందేమిటి?

సత్యం: ఈయనే రాబాబూ! మీవాడికి ప్యాంటు అమ్మింది. ప్యాంటు జేబులో వుంగరంవుండాలట, అడిక్కడే వుంటుందని మా ప్రాణాలు తీస్తున్నాడు.

సూర్యం: అదేంటిరా! అయితే వెతుకోక్కా మనండి.

చిట్టి: అదీ అయింది; యింతకు ముందే!

సూర్యం: వకసారవచ్చి మాచుకున్నావటగా మళ్ళా వచ్చావేం.

వ్యక్తి: చూడండి! మీకు కోపం అనుకుంటే చెప్పలేను. వుంగరం యిక్కడే వుంటుందని నానమ్మకం.

సత్యం: సరిపోయింది. ఎక్కడో పోగొట్టుకుని, యిక్కడకొచ్చి అడుగుతాడేం?

వ్యక్తి: ఎక్కడనో అయితే మిమ్మల్ని ఎందుకడుగుతాను!

చిట్టి: ఏమయ్యో! నీవ్యవహారం కృతిమించుతుందే! ఆఖరికి మమ్మల్ని దొంగలకింద జమకట్టావన్న మాట.

వ్యక్తి: రామ, రామ! ఆ మాట నేనసగలనా?

సత్యం: యింకెలా అనాలి? నువ్వుగా వకటికి రెండు సార్లు కొట్టంతా వెతుకుతున్నావు. అప్పటికీ అనుమానం తీరక మీమను పొరుగులో కూడా చూచుకున్నావాయె! ఇంతా చేసి యిక్కడే వుందనటంలో మేము దొంగలమనేగా నీ వుద్దేశం?

వ్యక్తి: మీరుపొరబడుతున్నారు. అదికాదు నా అభిప్రాయం!

రంగా: దాన్నే అంటారు లేకయ్యా "ఖిల్లాదు తూటని"

చిట్టి: అసలు యిలా వచ్చి అడుగుతూంటా నీ వుద్దేశమేమిటి?

వ్యక్తి: మీవట్ల నా కేదురుద్దేశం లేదు.

చిట్టి: లేకపోతే మళ్ళా ఎందుకొచ్చావ్?

వ్యక్తి: మీకు ఏం చెప్పాలో తెలియడంలేదు ఆ వుంగరాన్ని ప్రాణంగా చూచుకుంటున్నాను. అది కనబడకపోయినప్పటినుంచి మతిపోయినట్టుంది. అందుకే యింత దీనంగా మిమ్మల్ని అడుగుతున్నాను (ఈ మాటలకి సూర్యం ఒక విధంగా చలిస్తాడు)

చిట్టి: ఈ వేషాలన్నీ చాలించి, ముందు మర్యాదగా వెళ్ళు వచ్చిన దారినే...

వ్యక్తి: కోప్పడకండి!

సత్యం: యిం లాభంలేదు నీ వెళ్ళిపో బాబూ, నీకో నమస్కారం శేస్తాం వెళ్ళు! (చెయ్యి పట్టుకొని నెడతాడు)

వ్యక్తి: నన్ను పొమ్మనడం న్యాయంగాలేదు.

సత్యం: కాకపోతే మూసే. [illegible] వెళ్ళు. (మళ్ళా నెడతాడు)

వ్యక్తి: యిలా చెయ్యడం మీకు భావ్యం కాదు.

చిట్టి: అది తర్వాత సంగతి, ముందు బయటికి వెళ్ళవయ్యా. వెళ్లు (గట్టిగా నెడతాడు.)

సూర్యం: (బాధతో) చిట్టిబాబూ! ఎందుకలా నెడతావు మనిషిని? నువ్వారు నేను మాట్లాడతాను. (చిట్టిబాబుని యింటలకి లాగి) చూడు బాబూ! నీ పేరేమిటో తెలీదు. ఈవిడంగా వాళ్ళకి బాధకలిగించేశాన్న, ఒకసారి యింటికి వెళ్ళి చూడు దొరుకుతుందేమో?

వ్యక్తి: నాకు బాగా జ్ఞాపకం. వుంగరం [illegible] పెట్టానండి

సూర్యం: పోయేకముందు మరొకసారి ప్రయత్నించు.

వ్యక్తి: జాగుదుతి మీకు తెలీదు మాదియూరుకాదు. విశాఖపట్నం. అన్నదమ్ములకి, అక్కచెల్లెళ్ళకి నోమరోలేదు. చిన్నతనంలోనే తల్లీ, తండ్రీ దూరమైనారు. కాతలు సహాయంతో హైస్కూలులో చదువుతున్నా. అక్కడే సుశీలతో పరిచయం కలిగింది. ఆ పరిచయం ప్రేమగా మారి, మా ప్రేమవివాహం సుశీల కోసం వుంగరం యిచ్చింది. నన్ను భర్తగా స్వీకరించింది అది పెండ్లం యిరువురి మధ్యా అరమరికలు, అపోహలు రాలేదు. అన్యోన్యంగా, ఆనందంతో, హాయిగా మా జీవితాలు పయనిస్తున్నాయి. చదువుకు స్వస్తిచెప్పి వుద్యోగంలో ప్రవేశించాను. మా దాంపత్యంలో సుశీల తల్లి కాబోతుందని, చిన్న కాపురంలో సూరికి అంతులేదు. సముద్రంలా కాపురం వుప్పొంగింది. కాని ప్రకృతానికి కొద్దిరోజులు ముందుగా సుశీల శరీరానికి నీరు చూపింది. పెద్దశాస్త్రకు చూపిస్తే, కాను పునీరన్నారు. అంతితోటి ఆగలేదు ఆయాసం మొదలయింది! నొప్పులు తోడైనాయి! భయంతోనే డాక్టర్‌కి చూపించాను. అది గుర్రపు వాతమని, చాలా ప్రమాదకరమైన జబ్బని, కాగా చివ మించినదని చెప్పాడు అది విని నిలువుగా కృంగిపోయాను. వెంటనే హాస్పిటల్‌లో చేర్చాను బబ్బు రోజు రోజుకి తీవ్రమవుతుంది. మనిషి వ్రాపిరి తీసుకోవటమే కష్టంగా వుంది. ప్రసవానికి ముందే ఆయాసం తగ్గించాలని డాక్టర్ శతధా ప్రయత్నించారు. కాని ప్రయోజనం పోయింది. కానుపు దగ్గర పడుతున్న కొద్దీ, సుశీల ముఖంలో మృత్యువు నిలువు కాడటం చేస్తుంది. ఆచూడి కాళ్లని ఆశలు అంచె, అంచెలుగా అణగారిపోతున్నాయి. ఆఖరి ప్రయత్నంగా డాక్టర్ ఒకమందురాసి త్వరగా తీసుకు రమ్మన్నారు. కాని చేతిలో చిల్లి గవ్వలేదు. అప్పటికే నా జీతంతో పాటు నా స్థితిమాచి మా పెద్దవారు దయతో చాలా డబ్బిచ్చారు. మళ్లా ఆయన్ని డబ్బు అడగలేకపోయాను. సుశీల కాపు మొదటి రోజుల్లో యిచ్చిన వుంగరం తప్ప, యింకేమీలేదు. వుంగరం అమ్మి మందు తీసుకొస్తానని సుశీలతో చెప్పలేక చెప్పాను. అందుకు ఆమె వద్దంటే అన్నది. "నేను బతిస్తానని ఆశలేదు, ఎన్ని మందులు తినేనా, ఎంత ప్రయత్నం చేసినా, మృత్యువు మీ నుంచి నన్ను తీసుకుపోయాలని గట్టి ప్రయత్నమే చేస్తున్నది. తప్పదు. కాని నేను మీగురించే విచారిస్తున్నాను. మీకు నాఅనేవారు లేరు. యింతవరకు మీకు తోడుగావున్నది నేనొక్కదాన్నే. ఇకనుంచి యీ కాస్త అండకూడా భగవంతుడు మీకు లేకుండా చేస్తున్నాడు. పక్షికైనా చెట్టు ఆధారముంటుంది. మీకు ఏ ధారం లేక నిరాధారులవుతున్నారు. నేను కన్నుమూసిన తర్వాత ఎన్ని అవస్థలు పాలవుతారనే బాధపడుతున్నాను. ఏది ఏమైనా విచారించండి. జరిగేది ఎలాగుకూడ జరుగుతుంది. మీరు మాత్రం మనసు నిబ్బరం చేసుకుని ధైర్యంగావుండండి. వుంగరం అమ్మవద్దు. నా జ్ఞాపకచిహ్నంగా వుంచండి. ఇక నేను మిమ్మల్ని అర్థించే అంతిమ కోరిక" అన్నది బాగా ఆలోచించాను. నా భార్య నాకు దూరం కాకూడదు. నా సుశీల చనిపోటానికి వీల్లేదు ఏదయినా బ్రతికించుకోవాలని, ఆమెకిచ్చిన వాగ్దానం భంగపుచ్చి వుంగరం అమ్మి మందు తీసుకొచ్చాను అప్పటికే సుశీల ప్రసవించడం, బిడ్డ గర్భంలోనే పోవడం జరిగింది. సుశీల మృత్యువుతో భయంకరంగా అంతిమసమరం చేస్తుంది. పల్లంతాచల్లబడిపోయిఅవస్మారకంలో మునిగివుంది. దుఃఖాన్ని ఆపుకోలేక ఏడుస్తూ సుశీలా అనే పిలిచాను. కళ్లు తెరచి చూడింది ఆ కళ్లల్లో జీవళళ కరిగిపోయి, శాంతి హీనమయింది. శక్తినంతా కూడదీసి అతికష్టంతో వుంగరంఏదని అడిగింది. చూపించాను. నాచేతిని, హృదయానికి హత్తుకొని, చిరునవ్వుతో వెళ్ళిపోతున్నాను. శెలవు అని నా సుశీల శాశ్వతంగా కన్నుమూసింది. నాటి నుంచి నాజీవితం నల్లదాంధకారంలో మునిగిపోయింది. తలిదండ్రులు దూరమైనా, తోబుట్టువులు లేకపోయినా, కారుచీకటిలో శాంతి రేఖలా సుశీల అర్థాంగి కాకలిగిందని, నా ఆశలు ఆశాశపు అంచులదాకా పెంచుకున్నాను. నాపూహాలకి రూపకల్పనం చేసుకున్నాను. కానీ నా ఆశలు - కనపైనయి; కలలు [illegible] మాయాయి యిదీ జీవితం! [illegible] భార్యకు చూపిస్తా, ఇంకా రు వుంగరం కాదు. యిత్తడి వుంగరం!

(వ్యక్తి మాటలు విన్నంత సేపూ సూర్యం హృదయవేదనతో క్రుంగిపోతున్నాడు)

అందరూ: అం యిత్తడి వుంగరమా!

వ్యక్తి: అవును యిత్తడివుంగరం! ఆ వుంగరాన్ని ప్రాణతుల్యంగా మాచుకుంటున్నాను అందుకే మిమ్మల్ని యింతి ప్రాధేయపడి అర్థించాను.

సూర్యం: (ఆవేశం భరించలేక) బాబూ! తప్పుచేశాను బాబూ!

(మిగతా రేపటి సంచికలో)